

LIETUVOS STANDARTIZACIJOS DEPARTAMENTO

2024 M. ATASKAITA PAGAL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO (ES) NR. 1025/2012 DĖL EUROPOS STANDARTIZACIJOS 6 STRAIPSNIO „MVĮ PRIEIGA PRIE STANDARTŲ“ 3 DALĮ

VILNIUS

2024 M. GRUODIS

IŽANGA

Ataskaita parengta įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos 6 straipsnio 3 dalį, kuria vadovaudamasi, visos Europos Sąjungos (ES) nacionalinės standartizacijos institucijos turi pateikti metinę ataskaitą apie veiklą ir priemones, kuriomis siekiama sudaryti mažoms ir vidutinių įmonėms* (toliau – MVI) geresnes sąlygas naudoti standartus ir dalyvauti standartų rengimo procese.

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie 2024 m. Lietuvos standartizacijos departamento (toliau – Departamentas) vykdytą veiklą, siekiant MVI sudaryti geresnę prieigą prie standartų ir sudaryti sąlygas joms dalyvauti rengiant standartus.

PRIEMONĖS, KURIOMIS SIEKIAMA PAGERINTI MVI PRIEIGĄ PRIE STANDARTŲ IR SUDARYTI SĄLYGAS JOMS DALYVAUTI RENGIANT STANDARTUS

INFORMACIJOS APIE STANDARTUS TEIKIMAS

Departamento svetainėje esančioje *Elektroninėje standartų parduotuvėje* (<https://eshop.lsd.lt>) skelbiama informacija apie išleistus Lietuvos standartus ir standartizacijos leidinius (toliau – standartai) bei neperimtus Europos standartizacijos komiteto (CEN) ir Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto (CENELEC) standartizacijos leidinius, pvz., technines ataskaitas (CEN/TR, CENELEC/TR) ar darbinio seminario susitarimų pranešimus (CWA) bei Tarptautinės standartizacijos organizacijos (ISO) leidinius. Visos suinteresuotosios šalys, įskaitant MVI, informaciją gali rasti vienoje vietoje, tai supaprastina reikiamo standarto paiešką.

Reikiamo standarto paiešką *Elektroninėje standartų parduotuvėje* galima atlikti pagal standartizacijos sritį, technikos komitetą, lietuviškus ir angliškus raktinius žodžius, standarto žymenį ir kitus požymius. Visi Departamento katalogo standartai yra konvertuoti į *pdf* formatą. Prie informacijos apie kiekvieną standartą nemokamai pateikiamos standartų ir neperimtų CEN ir CENELEC leidinių santraukos (taikymo sritys) lietuvių arba anglų kalbomis. Taip pat yra galimybė nemokamai peržiūrėti pirmus standarto puslapius.

PRIEIGA PRIE STANDARTŲ

Departamento specialistai konsultuoja suinteresuotąsias šalis standartų rengimo ir nacionalinių standartų taikymo klausimais.

Sukurtos priemonės, leidžiančios pateikti užklausą rūpimais klausimais dėl standartų ir standartizacijos veiklos (<https://www.lsd.lt/index.php?-850111203>). Nuo 2019 m. rugpjūčio mėn. apie standartuose pastebėtas klaidas ir netikslumus galima pranešti *Elektroninėje standartų parduotuvėje* (<https://eshop.lsd.lt>) paspaudus pasirinkto standarto apačioje esantį laukelį „Komentuoti standartą“.

Elektroninėje standartų parduotuvėje galima įsigyti išleistus Lietuvos standartus ir standartizacijos leidinius, neperimtus Europos standartizacijos leidinius, neperimtus tarptautinius

---

* Įmonės, kuriose dirba mažiau kaip 250 asmenų ir kurių metinės pajamos neviršija 50 mln. EUR ir (arba) turto balansinė vertė neviršija 43 mln. EUR (SD 14:2010).

standartus ir standartizacijos leidinius elektroniniu formatu – atsisiųsti PDF arba skaityti standartą 24 val.

MVĮ įsigyjant Lietuvos standartus yra taikoma 20 % nuolaida.

Nemokamai susipažinti su standartais galima Departamento skaitykloje ir viešosiose bibliotekose (Martyno Mažvydo viešojoje bibliotekoje, Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje).

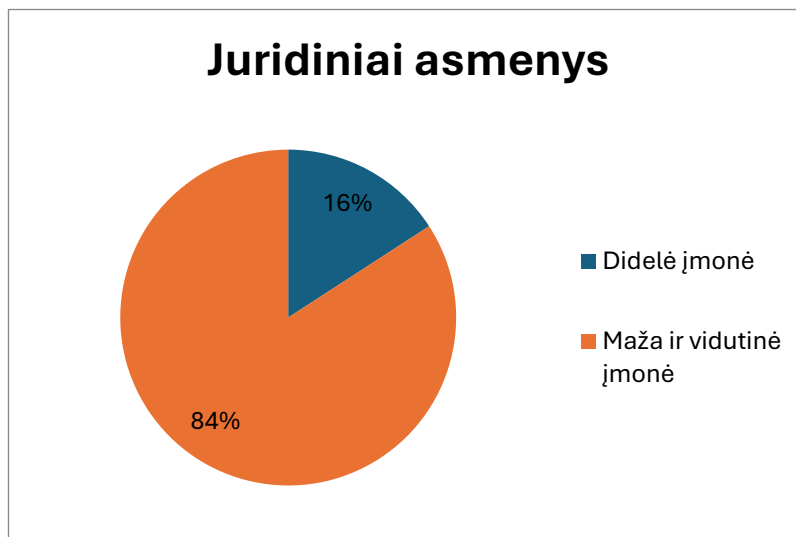
SĄLYGŲ DALYVAUTI STANDARTIZACIJOS VEIKLOJE MVĮ SUDARYMAS IR PRIEIGA PRIE STANDARTŲ PROJEKTŲ

MVĮ įsitraukti į standartizaciją gali dalyvaudamos technikos komitetų veikloje pagal savo veiklos sritį arba teikdamos pastabas dėl standartų projektų viešosios apklausos metu.

Departamento svetainėje (<https://eshop.lsd.lt/public#!/committee/list>) yra pateikiama išsami informacija apie Departamento technikos komitetų veiklą, juose dalyvaujančius suinteresuotuosius subjektus ir rengiamus bei peržiūrimus standartų projektus.

Departamento technikos komitetų veikloje savanoriškai ir lygiomis teisėmis dalyvauja visos suinteresuotosios šalys, įskaitant MVĮ. Narystės mokesčio nėra, todėl MVĮ, kaip visateisės narės, standartizacijoje gali dalyvauti vienodomis sąlygomis.

2024 m. gruodžio mėn. duomenimis apie 71 % visų technikos komitetų narių sudarė gamintojai ir paslaugų teikėjai. MVĮ apėmė apie 84 % gamintojų ir paslaugų teikėjų.

LST TK veikloje dalyvaujančių gamintojų ir paslaugų teikėjų pasiskirstymas pagal dydį

MVĮ, dalyvaujančios technikos komitetų veikloje, turi nemokamą prieigą prie standartų projektų ir gali teikti dėl jų komentarus per Technikos komitetų portalą (<https://ekomitetas.lsd.lt/users/login>).

Departamentas, siekdamas sudaryti geresnes sąlygas MVĮ atstovams įsitraukti į CEN, CENELEC, ISO technikos komitetų ir darbo grupių veiklą rengiant tarptautinius ir Europos standartus, finansuoja dalyvavimo posėdžiuose išlaidas. Per 2024 m. ekspertui iš MVĮ kompensuotos dalyvavimo 2 CEN technikos komiteto darbo grupės posėdžiuose išlaidos.

LST TK veikloje nedalyvaujančios MVĮ Departamento svetainėje (<https://lsd.lrv.lt/lt/standartizacija/darbo-programa>) gali susipažinti su metine Departamento darbo

programa, susipažinti su rengiamais, peržiūrimais nacionaliniais standartais, rengiamomis perimtu Europos ir tarptautinių standartų redakcijomis lietuvių kalba.

Informacija apie viešajai apklausai pateiktus standartų projektus skelbiama *Standartų projektų portale* ir Departamento biuletenyje.

Nuo 2022 m. vasario mėn. Departamentas pristatė naują visuomenei skirtą nacionalinių, Europos ir tarptautinių standartų projektų stebėsenos ir komentavimo įrankį – *Standartų projektų portalą* (<https://projektai.lsd.lt/lt/>).

Portale užsiregistravusioms MVĮ sudarytos galimybės elektroniniu būdu nemokamai:

- susipažinti su viešajai apklausai pateiktais nacionalinių, Europos bei tarptautinių standartų projektais ir teikti komentarus dėl jų dalykinio turinio,
- teikti siūlymus dėl naujų nacionalinių standartų projektų rengimo,
- prenumeruoti naujienas, susijusias su nacionalinių, Europos ir tarptautinių standartų projektais.

Atverta *Lietuvos standartų ir standartizacijos leidinių bibliografinių duomenų bazė* (<https://data.gov.lt/dataset/lietuvos-standartu-ir-kitu-leidiniu-bibliografiniu-duomenu-baze>). Joje pateikiami duomenys apie: nacionalinių, tarptautinių ir Europos standartų projektus, jų rengimo etapus, ryšius su galiojančiais standartais; Lietuvos standartus (standarto žymuo, pavadinimas, išleidimo data, panaikinimo data, taikymo sritis lietuvių ir anglų kalbomis, kita informacija); Departamento technikos komitetus (LST TK) ir jų ryšius su tarptautinių standartizacijos institucijų ir Europos standartizacijos organizacijų technikos komitetais.

INFORMACINIAI SEMINARAI STANDARTŲ TAIKYMO KLAUSIMAIS

Departamentas, siekdamas skatinti standartų taikymą ir gerinti supratimą apie juos, organizuoja seminarus suinteresuotosioms šalims.

Departamente 2024 m. buvo organizuoti aštuoni atskirų ūkinės veiklos sričių atstovams skirti internetiniai seminarai:

1. 2024 m. balandžio 26 d. – seminaras „ISO standartai – pagalba organizacijai valdyti. Pažintis su ISO 9001:2015, ISO 19011:2018 ir ISO 31000:2018 standartais“,

2. 2024 m. gegužės 23 d. – seminaras „LST EN ISO/IEC 17025 ir kitų šios serijos standartų reikalavimai laboratorijoms“,

3. 2024 m. birželio 6 d. – seminaras „Dalyvavimas standartizacijoje. Nauda ir galimybės“,

4. 2024 m. rugsėjo 12 d. – seminaras LST EN ISO 7218:2024 „Maisto grandinės mikrobiologija. Mikrobiologinių tyrimų bendrieji reikalavimai ir rekomendacijos“ pristatymas,

5. 2024 m. rugsėjo 19 d. – seminaras „Naujausi žiedinės ekonomikos standartai LST ISO 59004:2024, LST ISO 59010:2024, LST ISO 59020:2024 darnaus vystymosi tendencijų kontekste“,

6. 2024 m. rugsėjo 27 d. – seminaras „ISO standartai – pagalba organizacijai valdyti. ISO 9001:2015, ISO 19011:2018 ir ISO 31000:2018 standartų taikymas“,

7. 2024 m. spalio 23 d. – seminaras „Baldams taikomų standartų reikalavimai“,

8. 2024 m. lapkričio 27 d. – seminaras „Teisės aktai ir standartai taikomi atliekų tvarkymui ir antriniam panaudojimui“.

Seminaruose dalyvavo 601 dalyviai, kurių didžiąją dalį sudarė MVĮ atstovai.

**KEITIMASIS GEROSIOS MVĮ DALYVAVIMO STANDARTIZACIJOJE PRAKTIKOS
PAVYZDŽIAIS
SU KITOMIS ES NACIONALINĖMIS STANDARTIZACIJOS INSTITUCIJOMIS**

Baltijos standartizacijos forumas (BSF).

2024 m. rugpjūčio 29 d. Balstogėje (Lenkija) vyko kasmetinis Baltijos standartizacijos forumo susitikimas. Forume dalyvavo Estijos, Latvijos, Lenkijos ir Lietuvos nacionalinės standartizacijos institucijos. Ukrainos nacionalinės standartizacijos institucijos atstovai dalyvavo svečio teisėmis. Forumą organizavo Lenkijos nacionalinė standartizacijos institucija.

Tradiciškai Baltijos standartizacijos forumo plenarinėje sesijoje buvo aptariami per metus šalių narių nacionalinėse standartizacijos institucijose įvykę struktūriniai ir kitokie pasikeitimai, įdiegtos naujovės, pasiekimai, diskutuojama dėl dirbtinio intelekto įrankių taikymo bei dalijamasi patirtimi ir geros praktikos pavyzdžiais. Forume dalyvavę specialistai diskutavo aktualiais klausimais 4-iose teminėse darbo grupėse: „Valdymas“, „Standartizacija“, „IT“, „Pardavimai ir rinkodara“.

Kitas susitikimas vyks Lietuvoje.